

Strasbūrā, 17.4.2018
COM(2018) 226 final

2018/0107 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko paredz saskaņotus noteikumus juridisko pārstāvju iecelšanai ar mērķi iegūt
pierādījumus kriminālprocesā**

{SWD(2018) 118 final} - {SWD(2018) 119 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Tiešsaistes pakalpojumu sniedzēji, piemēram, elektronisko sakaru pakalpojumu vai sociālo tīklu, tiešsaistes tirgu un citi mītināšanas pakalpojumu sniedzēji, ir svarīgi inovācijas un izaugsmes virzītājspēki digitālajā ekonomikā. Tie sekmē nepieredzētu piekļuvi informācijai un atvieglo personu savstarpējo saziņu. Šie pakalpojumi savieno simtiem miljonu lietotāju un sniedz inovatīvus pakalpojumus privātpersonām un uzņēmumiem. Tie rada nozīmīgus ieguvumus digitālajam vienotajam tirgum un lietotāju ekonomiskajai un sociālajai labklājībai visā Savienībā un ārpus tās. Arvien pieaugošā tīmekļa un komunikācijas, kā arī informācijas sabiedrības pakalpojumu nozīme un klātbūtne mūsu ikdienas dzīvē un sabiedrībā izpaužas lietošanas eksponenciālajā pieaugumā. Taču šos pakalpojumus var arī izmantot ļaunprātīgi kā rīkus, lai izdarītu vai palīdzētu izdarīt noziegumus, tostarp smagus noziegumus, piemēram, teroristu uzbrukumus. Ja tā notiek, nereti šie pakalpojumi un lietojumprogrammas ("lietotnes") ir vienīgā vieta, kur izmeklētāji var atrast norādes, kas ļautu noskaidrot personu, kura izdarījusi noziegumu, un iegūt pierādījumus, ko var izmantot tiesā.

Ņemot vērā tīmekļa bezrobežu īpašības, šādus pakalpojumus principā var sniegt no jebkuras vietas pasaulē, un tam nav obligāti nepieciešama fiziska infrastruktūra, komerciāla klātbūtne vai personāls dalībvalstīs, kur pakalpojumi tiek piedāvāti, vai kopumā iekšējā tirgū. ES veicina un atbalsta šādu pakalpojumu pārrobežu piedāvāšanu, jo īpaši īstenojot pakalpojumu sniegšanas brīvību.

Pakalpojumu sniedzēji, kuri darbojas iekšējā tirgū, ir iedalāmi trīs galvenajās kategorijās: 1) pakalpojumu sniedzēji, kuru galvenā mītne ir dalībvalstī un kuri piedāvā pakalpojumus tikai šīs dalībvalsts teritorijā, 2) pakalpojumu sniedzēji, kuru galvenā mītne ir dalībvalstī un kuri piedāvā pakalpojumus vairākās dalībvalstīs, un 3) pakalpojumu sniedzēji, kuru galvenā mītne ir ārpus ES un kuri piedāvā pakalpojumus vienā vai vairākās ES dalībvalstīs, ar uzņēmumu vai bez tā vienā vai vairākās šajās dalībvalstīs.

Nepastāvot vispārējai prasībai pakalpojumu sniedzējiem nodrošināt fizisku klātbūtni Savienības teritorijā, dalībvalstis ir veikušas pasākumus valstu līmenī, lai nodrošinātu atbilstību valsts tiesību aktu prasībām, ko tās uzskata par svarīgām, kā arī saskaņā ar Direktīvas 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū¹ (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) 3. panta 4. punktu. Šādi pasākumi ietver piekļuves pieprasīšanu pierādījumiem vai cita veida informācijai, kad to pieprasa tiesu iestādes krimināllietās. Šīs valstu pieejas dalībvalstīs ir ļoti dažādas un ietver pasākumus no paplašinātām izpildes pilnvarām² līdz noteiktu pakalpojumu sniedzēju, kuri piedāvā pakalpojumus dalībvalsts teritorijā, juridiskā pārstāvja iecelšanai attiecīgajā teritorijā. Piemēram, Vācijā nesen tika pieņemts "Tīkla izpildes likums"³, kas paredz sociālo tīklu pakalpojumu sniedzējiem⁴ pienākumu Vācijā iecelt

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva 2000/31/EK](#) (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību iekšējā tirgū (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.).

² Termins "izpildes pilnvaras" attiecas uz attiecīgo iestāžu kompetenci veikt izmeklēšanas pasākumus.

³ http://www.bmjv.de/DE/Themen/FokusThemen/NetzDG/NetzDG_node.html.

⁴ Likums attiecas uz "telemidiju pakalpojumu sniedzējiem, kas peļņas gūšanas nolūkā darbina interneta platformas, kuru mērķis ir ļaut lietotājiem kopīgot saturu ar citiem lietotājiem vai publiskot šādu saturu (sociālie tīkli). (...) Tas pats attiecas uz platformām, kuru mērķis ir ļaut īstenot individuālu saziņu vai īpaša satura izplatīšanu."

personu, kurai ir pilnvaras saņemt tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījumus. Tiesību akts paredz sodu līdz EUR 500 000, ja netiek iecelts pārstāvis vai atbildēti informācijas pieprasījumi, rīkojoties kā persona, kura ir pilnvarota saņemt pakalpojumu. Itālijā notiek diskusijas par līdzīgiem pasākumiem⁵. Citas dalībvalstis, piemēram, Beļģija, neparedz vietējo pārstāvniecību, bet gan piemēro valstī noteiktos pienākumus tieši pakalpojumu sniedzējiem, kas atrodas ārpus valsts, izmantojot valsts iekšējos procesus⁶.

Tāpat dalībvalstis piemēro vairākus atšķirīgus saistošus faktorus, lai apstiprinātu jurisdikciju pār pakalpojumu sniedzēju, piemēram, tā galvenajā mītnē, pakalpojumu sniegšanas vietā, datu atrašanās vietā vai apvienojot vairākus faktorus. Turklāt pastāv atšķirīgi sadarbības mehānismi un neoficiālas vienošanās starp dažu dalībvalstu iestādēm un dažiem pakalpojumu sniedzējiem. Daži no lielākajiem pakalpojumu sniedzējiem ietekmes novērtējuma nolūkā aplēsa, ka ikgadējās izmaksas, kas saistītas ar atbilstības valstu tiesību aktu prasībām nodrošināšanu, sasniedz lielus septiņu ciparu skaitļus. Lai gan klātbūtnei tirgū, visticamāk, proporcionālās izmaksas, kas saistītas ar atbilstības atšķirīgām valstu prasībām nodrošināšanu, var būt traucējošas mazākiem pakalpojumu sniedzējiem.

Saistībā ar pieprasījumu, kas izsūtīti šādu vienošanos kontekstā, izpildāmību starp dalībvalstīm pastāv atšķirības attiecībā uz to, vai pakalpojumu sniedzējiem ir pienākums sadarboties. Tāpat atšķiras sodi un izpilde neatbilstības gadījumā. Pat gadījumos, kad pakalpojumu sniedzējs izpilda rīkojumu, ar ko piemēro sodu, tik un tā ir sarežģīti izpildīt sākotnējo rīkojumu par datu sniegšanu.

Dalībvalstis vairākkārt ir uzsvērušas šos izaicinājumus kā galvenās problēmas, kas ir jārisina kopīgi.

- 2016. gada 22. martā tieslietu un iekšlietu ministru un ES iestāžu pārstāvju kopējā paziņojumā par teroristu uzbrukumiem Briselē⁷ tika uzsvērtā vajadzība prioritārā kārtā rast veidus, kā nodrošināt un iegūt pierādījumus ātrāk un efektīvāk, pastiprinot sadarbību ar trešām valstīm un pakalpojumu sniedzējiem, kas darbojas Eiropas teritorijā, lai uzlabotu atbilstību ES un dalībvalstu tiesību aktiem.
- Padomes secinājumos, kas pieņemti 2016. gada 9. jūnijā⁸, dalībvalstis atkārtoja apņemšanos rīkoties, lai aizstāvētu tiesiskumu kibertelpā, un aicināja Komisiju izstrādāt vienotu ES pieeju, lai prioritārā kārtā uzlabotu krimināljustīciju kibertelpā.

Lai risinātu šīs problēmas, ir nepieciešama divējāda pieeja. Šajā priekšlikumā ir paredzēti noteikumi par noteiktu pakalpojumu sniedzēju juridisko pārstāvību Savienībā ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesā. Turklāt ir nepieciešams instruments, kas pieņemts uz LESD 82. panta 1. punkta darbību, lai paredzētu rīkojumu tiešu nodošanu pakalpojumu sniedzējiem pārrobežu situācijās. Tādējādi minētās problēmas tiktu risinātas, apvienojot šos divus priekšlikumus. Taču ir svarīgi atcerēties, ka šā priekšlikuma mērķis nepārprotami un galvenokārt ir identificēt dalībvalstu rīkojumu adresātus, lai iegūtu pakalpojumu sniedzēju rīcībā esošus pierādījumus krimināllietās. Tādējādi šā priekšlikuma mērķis ir novērst dažus šķēršļus, kādi pastāv pakalpojumu sniedzēju adresēšanai, piedāvājot kopēju ES mēroga risinājumu tiesu rīkojumu adresēšanai pakalpojumu sniedzējiem ar juridiskā pārstāvja

⁵ <http://www.publicpolicy.it/wp-content/uploads/2016/03/Relazione-Franco-Roberti-Dna.pdf>.

⁶ Antverpenes Apelācijas tiesa, 2017. gada 15. novembra spriedums, <http://www.lesoir.be/124825/article/2017-11-17/la-justice-belge-condamne-skype-payer-une-amende-de-30000-euros>.

⁷ [ES tieslietu un iekšlietu ministru un ES iestāžu pārstāvju kopīgs paziņojums par teroristu uzbrukumiem Briselē 2016. gada 22. martā.](#)

⁸ [Eiropas Savienības Padomes secinājumi par krimināljustīcijas uzlabošanu kibertelpā, ST9579/16.](#)

starpniecību. Šādi ir novērsta nepieciešamība pēc individuāli pielāgotām un nesaskaņotām valstu pieejām un sniegta tiesiska palāvība ES līmenī. Šai nolūkā šis priekšlikums izvirza pienākumus dalībvalstīm nodrošināt, ka pakalpojumu sniedzēji ieceļ juridiskos pārstāvjus, kuri šo pakalpojumu sniedzēju vārdā ir juridiski atbildīgi par tiesas izdotu rīkojumu ievērošanu un lēmumiem.

Turklāt saskaņota pieeja rada līdzvērtīgus apstākļus visiem uzņēmumiem, kas piedāvā šāda veida pakalpojumus ES, neatkarīgi no tā, kur tie veic uzņēmējdarbību vai no kurienes tie veic darbību, ievērojot izcelsmes valsts principu, kas iedibināts Direktīvas par elektronisko tirdzniecību 3. pantā. Šis princips ir piemērojams vienīgi tiem informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic uzņēmējdarbību ES, un uz to attiecas virkne izņēmumu un iespējamu atbrīvojumu. Saskaņoti noteikumi ES līmenī ir ne vien nepieciešami, lai novērstu šķēršļus pakalpojumu sniegšanai un nodrošinātu labāku iekšējā tirgus funkcionēšanu, bet arī lai nodrošinātu konsekventāku pieeju krimināltiesībām Savienībā. Tāpat līdzvērtīgi apstākļi ir nepieciešami citiem pamatnosacījumiem, lai iekšējais tirgus atbilstoši funkcionētu, piemēram, iedzīvotāju pamattiesību aizsardzība un suverenitātes un valsts varas nodrošināšana attiecībā uz valstu un Eiropas tiesību aktu efektīvu īstenošanu un izpildi.

- **Saskanība ar spēkā esošo ES tiesisko regulējumu attiecīgajā politikas jomā**

Dažos ES tiesību aktos, kas piemērojami noteiktās jomās, jau ir paredzēts pienākums pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic uzņēmējdarbību ārpus ES, bet piedāvā pakalpojumus ES, iecelt juridisko pārstāvi. Šāds tiesību akts ir, piemēram, Vispārējā datu aizsardzības regula (ES) 2016/679 (27. pants)⁹ un Direktīva (ES) 2016/1148 par pasākumiem nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa tīklu un informācijas sistēmu drošību visā Savienībā (18. pants)¹⁰. Komisijas priekšlikums E-privātuma regulai arī paredz šādu pienākumu (3. pants)¹¹.

Kā minēts iepriekš, šis priekšlikums ir saskaņā ar Direktīvu par elektronisko tirdzniecību, jo īpaši ar izcelsmes valsts principu, kas paredzēts direktīvas 3. pantā. Tā neietekmē minētās direktīvas noteikumus, tostarp prasības sniegt informāciju saskaņā ar 5. pantu.

- **Ierosinātās direktīvas kopsavilkums (kā tā uzlabo spēkā esošo regulējumu)**

Šobrīd dažādās dalībvalstīs ir atšķirīgas pieejas tam, kā pakalpojumu sniedzējiem uzliet pienākumus, jo īpaši kriminālprocesos. Īpaša sadrumstalotība vērojama attiecībā uz elektroniskiem pierādījumiem, jo noteikti pakalpojumu sniedzēji uzglabā informāciju, kas var būt būtiska noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā. Šī sadrumstalotība rada tiesisku nenoteiktību iesaistītajām personām un pakalpojumu sniedzējiem var uzlikt atšķirīgus un reizēm pretrunīgus pienākumus un ar tiem saistītus sankciju režīmus atkarībā no tā, vai tie sniedz pakalpojumus valsts robežās, pāri robežām Savienības teritorijā vai no valsts ārpus Savienības. Lai samazinātu pakalpojumu sniegšanas brīvības šķēršļus, šī direktīva uzliet pakalpojumu sniedzējiem obligātu pienākumu iecelt juridisko pārstāvi Savienībā, lai saņemtu,

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(ES\) 2016/679](#) (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva \(ES\) 2016/1148](#) (2016. gada 6. jūlijs) par pasākumiem nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa tīklu un informācijas sistēmu drošību visā Savienībā (OV L 194, 19.7.2016., 1. lpp.).

¹¹ [Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai](#) par privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību elektroniskajā komunikācijā un ar ko atceļ Direktīvu 2002/58/EK (regula par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju), COM(2017) 10 final.

ievērotu un izpildītu lēmumus, kuru mērķis ir ļaut valstu kompetentajām iestādēm iegūt pierādījumus krimināllietās. Rezultātā panāktais šķēršļu samazinājums nodrošinātu labāku iekšējā tirgus funkcionēšanu, kas saskan ar kopējas brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidi.

Pienākums visiem pakalpojumu sniedzējiem, kuri darbojas Savienībā, iecelt juridisko pārstāvi nodrošinātu, ka rīkojumiem, kuru mērķis ir iegūt pierādījumus kriminālprocesos, vienmēr ir skaidri noteikts adresāts. Tas ļautu pakalpojumu sniedzējiem atvieglot šo rīkojumu izpildi, jo juridiskais pārstāvis būtu atbildīgs par šo rīkojumu saņemšanu, ievērošanu un izpildi pakalpojumu sniedzēja vārdā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Juridiskais pamats, kas atbalsta rīcību šajā jomā, atrodams Līguma par Eiropas Savienības darbību 53. un 62. pantā, kuri paredz pieņemt pasākumus, lai saskaņotu noteikumus, ko nosaka normatīvie vai administratīvie akti dalībvalstīs attiecībā uz pakalpojumu izveidi un sniegšanu.

Šajā gadījumā pienākums iecelt juridisko pārstāvi Savienībā palīdzētu jo īpaši novērst šķēršļus pakalpojumu sniegšanas brīvībai, kas nostiprināti Līguma par Eiropas Savienības darbību 56. pantā, kā izklāstīts iepriekš.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 53. un 62. pantu Komisija var ierosināt direktīvas un nesaistošus instrumentus, piemēram, ieteikumus. Ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt tiesisko palāvību un novērst šķēršļus pakalpojumu sniegšanas brīvībai, ko nevar panākt, pieņemot nesaistošu instrumentu, izvēle tika izdarīta par labu direktīvai.

• Subsidiaritāte

Šis priekšlikums attiecas uz pakalpojumu sniedzējiem, kuri piedāvā pakalpojumus ES, neatkarīgi no uzņēmējdarbības veikšanas vietas, kas var būt vai nu ES, vai ārpus ES. Neesot kopējai ES pieejai, nesaskaņoti valstu risinājumi saistībā ar lēmumu par pierādījumu iegūšanu kriminālprocesos saņemšanu, ievērošanu un izpildi var izraisīt sadrumstalotību, radot fragmentārus, atšķirīgus un, iespējams, pretrunīgus valstu noteiktus pienākumus pakalpojumu sniedzējiem, kuri darbojas vairākos tirgos. Tas kavē pakalpojumu sniegšanu visā ES. Ņemot vērā juridisko pieeju dažādību un plašo ieinteresēto personu loku, Savienības līmeņa regulējums ir vispiemērotākais veids, kā risināt identificētās problēmas.

• Proporcionalitāte

Šā priekšlikuma mērķis ir noteikt saskaņotu pieeju, lai novērstu pastāvošus un jaunus šķēršļus pakalpojumu sniegšanai saistībā ar lēmumu par pierādījumu iegūšanu kriminālprocesos saņemšanu, ievērošanu un izpildi. Izvēlēta pieeja ir uzskatāma par samērīgu radītajam slogam. Ņemot vērā arvien pieaugošo tīmekļa un informācijas sabiedrības pakalpojumu nozīmi un klātbūtni, ir vairāki iespējamie varianti, kā novērst pastāvošos šķēršļus. No šiem variantiem, kā sīkāk iztirzāts ietekmes novērtējumā¹², kas papildina likumdošanas iniciatīvu, obligāta

¹² Komisijas dienestu darba dokuments — Ietekmes novērtējums, kas papildina Priekšlikumu regulai par Eiropas rīkojumiem elektronisko pierādījumu iesniegšanai un apķīlāšanai krimināllietās un

juridiskā pārstāvja iecelšana noteiktiem pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic darbību ES, sasniedz mērķi nodrošināt efektīvu mehānismu, kas ļautu nodot tiesu rīkojumus, neradot pārmērīgu slogu pakalpojumu sniedzējiem.

Pienākums iecelt juridisko pārstāvi rada lielāku slogu uzņēmumiem, kas neveic uzņēmējdarbību ES, jo tie nevar paļauties uz pastāvošu korporatīvo klātbūtni ES. No otras puses, šis juridiskais pārstāvis var būt trešā persona, kuru var izmantot vairāki pakalpojumu sniedzēji, jo īpaši mazi un vidēji uzņēmumi (MVU), un juridiskais pārstāvis var veikt dažādas funkcijas (piem., Vispārīgās datu aizsardzības regulas vai e-Privātuma pārstāvji papildus šajā instrumentā paredzētai juridiskajai pārstāvībai). Tas attieksies vienīgi uz tiem MVU, kas piedāvā pakalpojumus ES, nevis uz neregulāru datu apstrādi ES.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Pusotra gada laikā Komisija apspriedās ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai noskaidrotu problēmas un iespējamās virzienus, tostarp iestāžu un pakalpojumu sniedzēju savstarpējās saziņas kanālu uzlabojumu iespējas. Tas tika īstenots, veicot aptaujas, sākot ar atklātām sabiedriskajām apspriešanām, līdz mērķtiecīgām aptaujām ar attiecīgajām valsts iestādēm. Tāpat tika organizētas ekspertu grupu sanāksmes un divpusējas tikšanās, lai spriestu par iespējamām ES regulējuma sekām. Lai noskaidrotu viedokļus par iniciatīvu, tika rīkotas arī konferences, kurās apsprieda pārrobežu piekļuvi elektroniskiem pierādījumiem.

Dalībvalstu valsts iestāžu mērķtiecīgā aptaujā tika noskaidrots, ka nav kopējas pieejas tam, kā iegūt pārrobežu piekļuvi elektroniskiem pierādījumiem, jo katrā dalībvalstī ir atšķirīga vietējā prakse. Turklāt pakalpojumu sniedzēji atšķirīgi reaģē uz ārvalstu tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījumiem, un atbildes sniegšanas laiki atšķiras atkarībā no pieprasošās dalībvalsts. Tas rada tiesisko nenoteiktību visām iesaistītajām ieinteresētajām personām.

Apspriešanās gaitā pakalpojumu sniedzēju un dažas pilsoniskās sabiedrības organizācijas norādīja uz nepieciešamību nodrošināt tiesisko palāvību tiešā sadarbībā ar valsts iestādēm un lai novērstu tiesību normu kolīzijas. Galvenās valstu iestāžu uzsvērtās problēmas ietvēra uzticamas sadarbības ar pakalpojumu sniedzējiem trūkumu, pārredzamības trūkumu un juridisko nenoteiktību attiecībā uz jurisdikciju izmeklēšanas pasākumos. Dažas pilsoniskās sabiedrības organizācijas uzskatīja, ka ES līmeņa regulējums šajā jomā nebūtu vēlams un deva priekšroku ES rīcības ierobežošanai, nevis savstarpējas juridiskās palīdzības procesu uzlabošanai, kas paralēli tiks turpināta.

• Ietekmes novērtējums

Regulatīvās kontroles padome izdeva pozitīvu atzinumu par ietekmes novērtējumu¹³ un sniedza vairākus uzlabojumu ierosinājumus¹⁴. Pēc šā atzinuma tika grozīts ietekmes

Priekšlikumu direktīvai, ar ko paredz saskaņotus noteikumus juridisko pārstāvju iecelšanai ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesos, SWD(2018) 118.

¹³ Komisijas dienestu darba dokuments — Ietekmes novērtējums, kas papildina Priekšlikumu regulai par Eiropas rīkojumiem elektronisko pierādījumu iesniegšanai un apķīlāšanai krimināllietās un Priekšlikumu direktīvai, ar ko paredz saskaņotus noteikumus juridisko pārstāvju iecelšanai ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesos, SWD(2018) 118.

¹⁴ Eiropas Komisijas Regulatīvās kontroles padome — Atzinums par ietekmes novērtējumu — Priekšlikums regulai par Eiropas rīkojumiem elektronisko pierādījumu iesniegšanai un apķīlāšanai krimināllietās un Priekšlikumu direktīvai, ar ko paredz saskaņotus noteikumus juridisko pārstāvju iecelšanai ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesos, SEC(2018) 199.

novērtējums, lai papildus iztīrātu pamattiesību problēmas, kas saistītas ar pārrobežu datu apmaiņu, jo īpaši saikni starp dažādiem pasākumiem, kas veido vēlamā risinājumu. Tāpat novērtējums tika grozīts, lai labāk atspoguļotu ieinteresēto personu un dalībvalstu viedokļus un to, kā šos viedokļus ņēma vērā. Turklāt tika pārskatīts policijas konteksts, lai iekļautu papildu atsaucē uz dažādiem aspektiem, piemēram, apspriedes ekspertu grupās, kas palīdzēja veidot iniciatīvu. Dažādo pasākumu komplementaritāte tika precizēta attiecībā uz darbības jomu, termiņiem un detalizāciju, un tika pārskatīts pamata scenārijs, lai labāk atspoguļotu norises, kas, visticamāk, notiks neatkarīgi no ierosināto pasākumu pieņemšanas. Visbeidzot, tika pievienotas shēmas, lai labāk aprakstītu datu apmaiņas darbplūsmas.

Papildus pamata scenārijam (O iespēja) tika apsvērtas četras galvenās iespējas: vairāki praktiski pasākumi, ar ko uzlabo gan tiesu iestāžu sadarbības procesus un tiešo sadarbību starp valsts iestādēm un pakalpojumu sniedzējiem (A iespēja: nelegislatīva); iespēja, kas apvieno A iespējas praktiskos pasākumus un starptautiskos risinājumus (B iespēja: legislatīva); iespēja, kurā apvienoti B iespējā iekļautie iepriekšējie pasākumi un Eiropas iesniegšanas rīkojums un pasākums, ar ko uzlabo piekļuvi datubāzēm (C iespēja: legislatīva); iespēja, kurā apvienoti visi C iespējā iekļautie iepriekšējie pasākumi un tiesību akti par tiešu piekļuvi attālināti uzglabātiem datiem (D iespēja: legislatīva). Ietekmes novērtējumā tika identificēta nepieciešamība pakalpojumu sniedzējiem, kuri piedāvā pakalpojumus ES, iecelt juridisko pārstāvi Savienībā, un tas bija iekļauts C un D iespējā.

Ietekmes novērtējumā tika konstatēts, ka iespējas, kurās paredzēja juridiskā pārstāvja iecelšanu (C un D iespēja), nodrošinātu skaidru vērtību, salīdzinot ar citām iespējām. Lai gan pakalpojumu sniedzējiem rastos papildu izmaksas īstermiņā saistībā ar juridiskā pārstāvja iecelšanu, saskaņota sistēma ES līmenī, visticamāk, samazinās slogu tiem pakalpojumu sniedzējiem, kuri šobrīd atbild uz tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījumiem iesniegt datus uz brīvprātības pamata, kuri tiem ir jānovērtē saskaņā ar atšķirīgiem dalībvalstu tiesību aktiem. Izmaksu modelis, kas izveidots un apstiprināts, sadarbojoties ar attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem, liecināja, ka iniciatīva vidējā termiņā un ilgtermiņā ļautu būtiski ietaupīt un novērstu iekšējā tirgus šķēršļus. Turklāt tiesiskai palāvbai un procesu standartizācijai būtu pozitīvi jāietekmē MVU, jo tas atvieglotu administratīvo slogu. Kopumā paredzams, ka iniciatīva ļaus tiem ietaupīt.

• **Pamattiesības**

Pienākuma iecelt juridisko pārstāvi mērķis ir novērst šķēršļus pakalpojumu sniegšanas brīvībai, tādējādi to veicinot. Jo īpaši priekšlikums ļauj pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā, iecelt pastāvošu uzņēmumu par savu juridisko pārstāvi, izņemot, ja šis uzņēmums atrodas dalībvalstī, kas nepiedalās tiesu iestāžu sadarbības instrumentos, kuri pieņemti saskaņā ar Līguma V sadaļu. Šā uzņēmuma mērķis ir risināt konkrēto situāciju, ko izraisīja Līguma V sadaļa, kas ir jāņem vērā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis tiesību akta priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

• **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Direktīva ir jāīsteno dalībvalstīm. Komisija atbalstīs īstenošanas procesu, izveidojot kontaktkomiteju, lai nodrošinātu saskaņotu un konsekventu īstenošanu un izvairītos no atšķirīgām pakalpojumu sniedzēju sistēmām. Komisija pēc nepieciešamības sniegs norādes

pakalpojumu sniedzējiem. Ne vēlāk kā pēc pieciem gadiem kopš stāšanās spēkā Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniegs ziņojumu par tās piemērošanu, balstoties uz detalizētu pārskatu par tās darbību. Pārskatam vajadzības gadījumā pievienos priekšlikumus šīs direktīvas pielāgošanai.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīks skaidrojums**

1. pants Priekšmets un piemērošanas joma

1. pantā ir noteikts direktīvas priekšmets, proti, paredzēt noteikumus par noteiktu pakalpojumu sniedzēju juridisko pārstāvību Savienībā ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesā.

To pienākumu veidi, ko pieprasa no pakalpojumu sniedzējiem, var būt dažādi, piemēram, no prokurora vai tiesneša saņemt rīkojumu kriminālprocesā ar juridiskām sekām, sniegt datus, kas nepieciešami kriminālprocesā, veikt noteiktus datu operatīvas saglabāšanas pasākumus kriminālprocesā vai neatbilstības gadījumā tikt uzrunātiem izpildes procesā. Komerציālo un teritoriālo politiku dēļ pakalpojumu sniedzējiem var būt grūtības, izpildot šos dažādos pieprasījumus, kuru skaits arvien palielinās. No otras puses, kompetentajām iestādēm ir jāzina, ar ko un kā sazināties ar pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic uzņēmējdarbību vai piedāvā pakalpojumus Savienības teritorijā.

Dalībvalstis neuzlikīs papildu pienākumus tiem, kas izriet no šīs direktīvas, pakalpojumu sniedzējiem saskaņā ar šīs direktīvas darbības jomu, piemēram, uzliekot pienākumu izveidot juridisko pārstāvniecību savā teritorijā, nevis jebkur Savienībā, kur tie sniedz pakalpojumus.

Saskaņotie noteikumi par juridisko pārstāvību nedrīkst ierobežot pilnvaras, kas piešķirtas saskaņā ar Savienības un valstu tiesību aktiem kompetentajām tiesībām, vērsties pie pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic uzņēmējdarbību to teritorijā. Šādos gadījumos, ja valstu iestādes izlemj adresēt rīkojumus tieši pakalpojumu sniedzēja uzņēmumam, šajā direktīvā paredzētā juridiskā pārstāvja atbildība nav piemērojama.

2. pants Definīcijas

2. pantā ir sniegtas definīcijas, kas piemērojamas šajā instrumentā.

Juridiskais pārstāvis var būt vai nu juridiska, vai fiziska persona, ko pakalpojumu sniedzējs ir iecēlis rīkoties savā vārdā, lai nodrošinātu atbilstību jebkādiem kompetento tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu lēmumiem ar mērķi iegūt pierādījumus krimināllietās. Pakalpojumu sniedzējiem vajadzētu būt iespējai izvēlēties iecelt pastāvošu uzņēmumu dalībvalstī, tostarp to galveno atrašanās vietu vai mītni, kā arī iecelt vairākus juridiskos pārstāvjus.

Šīs direktīvas darbības joma attiecas uz šādiem pakalpojumu sniedzēju veidiem: elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji, informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzēji, kuri lietotājam sniegtā pakalpojuma ietvaros uzglabā datus, tostarp sociālie tīkli, tiešsaistes tirgi un citi mitināšanas pakalpojumu sniedzēji, kā arī tīmekļa nosaukumu un numerācijas pakalpojumu sniedzēji.

Šīs direktīvas darbības joma ietver elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējus, kā noteikts [direktīvā, ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru kodeksu]. Tradicionālie telekomunikāciju pakalpojumi, patērētāji un uzņēmumi arvien vairāk paļaujas uz jauniem interneta pakalpojumiem, kas sekmē savstarpējo saziņu, piemēram, IP balss pārraide, tūlītēja ziņojumapmaiņa un e-pasta pakalpojumi, nevis uz tradicionālajiem sakaru pakalpojumiem. Tādējādi šis priekšlikums attiecas uz šiem pakalpojumiem, papildus tādiem sociālajiem tīkliem kā *Twitter* un *Facebook*, kas ļauj lietotājiem kopīgot saturu.

Daudzos gadījumos dati vairs nav uzglabāti lietotāja ierīcē, taču ir pieejami mākonī balstītā infrastruktūrā, kas ļauj tiem piekļūt principā no jebkuras vietas. Pakalpojumu sniedzējiem nav jāveic uzņēmējdarbība un tiem nav jābūt serveriem visās jurisdikcijās; tie var izmantot centralizētas sistēmas, lai sniegtu pakalpojumus. Lai ņemtu vērā šīs tendences, definīcija ietver mākonīpakalpojumus, kas nodrošina dažādus skaitļošanas resursus, piemēram, tīklus, serverus un citu infrastruktūru, lietotnes un pakalpojumus, kas ļauj uzglabāt datus citiem mērķiem. Tāpat instruments attiecas uz digitālajiem tirgiem, kas ļauj patērētājiem un/vai komersantiem noslēgt darījumus, izmantojot tiešsaistes tirdzniecības vai pakalpojumu līgumus ar komersantiem. Šādus darījumus slēdz vai nu tiešsaistes tirgus tīmekļa vietnē, vai komersanta tīmekļa vietnē, kurā izmanto skaitļošanas pakalpojumus, ko nodrošina tiešsaistes tirgus. Tāpēc šis tirgus, kura rīcība parasti ir elektroniski pierādījumi, var būt nepieciešami kriminālprocesa gaitā.

Priekšlikums neattiecas uz pakalpojumiem, kuriem datu uzglabāšana nav noteicoša sastāvdaļa. Lai arī lielākā daļa pakalpojumu, ko šodien sniedz pakalpojumu sniedzēji, ietver sava veida datu uzglabāšanu, jo īpaši ja tie ir nodoti attālināti tiešsaistē, jāizšķir pakalpojumi, kam datu uzglabāšana nav noteicošā īpašība un līdz ar to tiem ir vienīgi papildinoša nozīme, tostarp juridiskie, arhitektūras, inženiertehniskie un grāmatvedības pakalpojumi, kas sniegti attālināti tiešsaistē.

Dati, ko uzglabā interneta infrastruktūras pakalpojumu sniedzēji, piemēram, domēna nosaukumu reģistratori un reģistri un privātuma un starpnieka pakalpojumu sniedzēji, vai reģionālie interneta reģistri interneta protokola adresēm, var būt nozīmīgi kriminālprocesos, jo tie var sniegt norādes, kas ļauj identificēt personu vai struktūru, kas, iespējams, ir iesaistīta noziedzīgā darbībā.

Lai noteiktu pakalpojumu sniedzējus, uz kuriem attiecas šīs direktīvas darbības joma, vajadzētu būt pietiekamai saiknei starp pakalpojumu sniedzēju un Savienību. Šajā sakarā būtu jānovērtē, vai pakalpojumu sniedzējs ļauj juridiskām vai fiziskām personām Savienībā izmantot savus pakalpojumus. Taču pakalpojuma pieejamība kā tāda (kas var izrietēt arī no pakalpojumu sniedzēja vai starpnieka tīmekļa vietnes pieejamības vai no e-pasta adreses un citas kontaktinformācijas) nedrīkst būt pietiekams nosacījums šīs direktīvas piemērošanai. Tāpēc vajadzētu būt būtiskai saiknei ar Savienību. Šāda būtiska saikne noteikti pastāvētu, ja pakalpojumu sniedzējam Savienībā ir uzņēmums. Ja Savienībā uzņēmuma nav, būtiskas saiknes ar Savienību kritērijs būtu jānovērtē, pamatojoties uz to, vai vienā vai vairākās dalībvalstīs ir būtisks lietotāju skaits un vai darbības tiek vērstas uz vienu vai vairākām dalībvalstīm. To, vai darbības tiek vērstas uz vienu vai vairākām dalībvalstīm, var noskaidrot, ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus, tostarp tādus faktorus kā valodas lietojums vai valūta, ko parasti izmanto attiecīgajā dalībvalstī, vai iespēja pasūtīt preces vai pakalpojumus. Darbību vēršana uz kādu dalībvalsti varētu izrietēt arī no lietotnes pieejamības attiecīgās valsts lietotņu veikalā, no vietējās reklamēšanās vai reklamēšanās dalībvalstī izmantotajā valodā, no jebkādas tādas informācijas izmantošanas, ko sniedz personas dalībvalstī, īstenojot darbības, vai no tādu klientu attiecību īstenošanas kā klientu apkalpošanas nodrošināšana valodā, ko galvenokārt lieto dalībvalstī. Tāpat par būtiska saikni uzskata gadījumus, kad pakalpojumu sniedzējs vērš savu darbību uz vienu vai vairākām dalībvalstīm, kā paredzēts Regulas 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 17. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

3. pants Juridiskais pārstāvis

3. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts pienākums, ko uzliek pakalpojumu sniedzējiem, kuri sniedz pakalpojumus Savienībā, iecelt juridisko pārstāvi Savienībā. Principā pakalpojumu sniedzējiem vajadzētu būt iespējai brīvi izvēlēties, kurā dalībvalstī tie ieceļ savu juridisko

pārstāvi, un saskaņā ar 1. panta 2. punktu dalībvalstis nedrīkst ierobežot šo brīvo izvēli, piemēram, uzliekot pienākumu iecelt juridisko pārstāvi savā teritorijā. Savukārt 3. panta 1.–3. punkts ietver noteiktus ierobežojumus attiecībā uz pakalpojumu sniedzēju brīvo izvēli, proti, juridiskajam pārstāvim vajadzētu veikt uzņēmējdarbību tajā dalībvalstī, kurā pakalpojumu sniedzējs sniedz pakalpojumus vai kurā tas veic uzņēmējdarbību. Šis ierobežojums, kas paredz iepriekš pastāvošu saikni starp pakalpojumu sniedzēju un dalībvalsti, kurā ieceļams juridiskais pārstāvis, ierobežo pakalpojumu sniedzēju iespējas izvēlēties dalībvalsti, balstoties uz apsvērumiem, kas būtu pretrunā šīs direktīvas mērķiem, piemēram, sankciju apmērs. Tāpat 3. panta 1.–3. punkts nosaka, kuras dalībvalstis ir atbildīgas par pienākuma uzlikšanu pakalpojumu sniedzējiem.

3. panta 1. punkts ir piemērojams pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā. Tiem ir jāieceļ vismaz viens juridiskais pārstāvis Savienībā, konkrētāk, dalībvalstī, kurā tie piedāvā pakalpojumus vai veic uzņēmējdarbību. Dalībvalstis, kurās pakalpojumu sniedzēji veic uzņēmējdarbību, ir atbildīgas par šā pienākuma uzlikšanu.

3. panta 2. punkts ir piemērojams pakalpojumu sniedzējiem, kuri neveic uzņēmējdarbību Savienībā. Šādā gadījumā tiem būtu jāieceļ juridiskais pārstāvis vienā no dalībvalstīm, kurā tie piedāvā pakalpojumus. Dalībvalstis, kurās pakalpojumu sniedzēji piedāvā pakalpojumus, ir atbildīgas par šā pienākuma uzlikšanu.

3. panta 3. punkts ir piemērojams uz 3. panta 1. punkta un 3. panta 2. punkta gadījumiem un uzliek papildu prasības, lai risinātu problēmu, kas piemīt mijiedarbībai starp iekšējā tirgus instrumentu un tiesu iestāžu sadarbības instrumentiem, kas pieņemti saskaņā ar Līguma V sadaļu. Juridiskais pārstāvis, kurš iecelts dalībvalstī, kas nepiedalās attiecīgajā tiesu iestāžu sadarbības instrumentā, nepildītu savu pienākumu pilnvērtīgi, jo tam nevarētu adresēt rīkojumu saskaņā ar šo instrumentu. Tāpēc 3. panta 3. punktā ir paredzēts pienākums pakalpojumu sniedzējiem, kuri piedāvā pakalpojumus dalībvalstīs, kas piedalās šādos instrumentos, iecelt juridisko pārstāvi kādā no tām. Tā rezultātā pakalpojumu sniedzējs, kurš ieceļ juridisko pārstāvi dalībvalstī, kas piedalās tiesu iestāžu sadarbības instrumentā saskaņā ar V sadaļu, pildītu savus pienākumus gan saskaņā ar 1., gan 2. punktu un attiecīgajā gadījumā ar 3. punktu. No otras puses, pakalpojumu sniedzējs, kurš ieceļ juridisko pārstāvi dalībvalstī, kas nepiedalās tiesu iestāžu sadarbības instrumentā saskaņā ar V sadaļu, tādējādi pildītu savu pienākumu saskaņā ar 1. vai 2. punktu, taču, lai arī pildītu savu pienākumu saskaņā ar 3. punktu, tam vajadzētu iecelt vēl vienu juridisko pārstāvi vienā no dalībvalstīm, kas piedalās tiesu iestāžu sadarbības instrumentā saskaņā ar V sadaļu. Dalībvalstis, kuras piedalās attiecīgajā instrumentā un kurās pakalpojumu sniedzējs piedāvā pakalpojumus, ir atbildīgas par šī pienākuma uzlikšanu.

Ņemot vērā “mainīgo ģeometriju”, kas pastāv krimināltiesību jomā, Dānijai nepiedaloties nevienā Savienības tiesību aktā saskaņā ar V sadaļu, un Apvienotās Karalistes un Īrijas iespēju pievienoties, šobrīd ir dažādi instrumenti, kas ir piemērojami attiecībās starp dalībvalstīm, iegūstot pierādījumus kriminālprocesos. Šie instrumenti ietver Direktīvu par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu un 2000. gada Konvenciju par savstarpēju tiesisko palīdzību. Šo daudzpusīgo tiesisko sistēmu papildinās Eiropas iesniegšanas rīkojums. Radītā sarežģītība, visticamāk, izraisīs lielāku risku, ka dalībvalstis, kas piedalās Regulā par Eiropas iesniegšanas rīkojumiem, var izstrādāt nesaskaņotus valstu risinājumus, kas savukārt radītu lielāku sadrumstalotību un juridisko nenoteiktību visām iesaistītajām personām. Tāpēc visām dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai nodrošināt, ka pakalpojumu sniedzēji, kuri neveic uzņēmējdarbību Savienībā, bet piedāvā pakalpojumus Savienībā, ieceļ Savienībā juridisko pārstāvi, kurš būtu tiešo pieprasījumu adresāts pārrobežu situācijās un tādu pieprasījumu adresāts, kas balstīti uz tiesu iestāžu savstarpējo sadarbību. Turklāt, lai novērstu risku, ka pavājināsies to ES juridisko instrumentu efektivitāte, kuri pieņemti saskaņā ar Līguma par ES

darbību V sadaļas 4. nodaļu ar mērķi iegūt pierādījumus krimināllietās un kuros piedalās tikai dažas dalībvalstis, būtu jāieceļ juridiskais pārstāvis vienā no šīm dalībvalstīm, kas piedalās šajos juridiskajos instrumentos.

Pakalpojumu sniedzējiem vajadzētu brīvi izvēlēties iecelt kādu no saviem uzņēmumiem Savienībā, tostarp galveno atrašanās vietu vai mītni, par savu juridisko pārstāvi, ievērojot direktīvā izvirzītās prasības.

3. panta 6. punktā ir precizēts, ka dalībvalstīm valsts tiesību aktos ir jānodrošina, ka ieceltu juridisko pārstāvi var saukt pie atbildības par neatbilstību, neskarot paša pakalpojumu sniedzēja atbildību. Pakalpojumu sniedzējiem nevajadzētu būt iespējai apgalvot, ka tie nav atbildīgi, piemēram, par juridiskā pārstāvja neatbilstību. Tāpat tie nevar attaisnot sevi, aizbildinoties ar neesošu vai neefektīvu iekšējo procesu, jo viņi ir atbildīgi par nepieciešamo līdzekļu un pilnvaru sniegšanu, lai garantētu atbilstību rīkojumiem un valstu lēmumiem. Juridiskais pārstāvis arī nedrīkstētu attaisnot sevi, aizbildinoties, piemēram, ar to, ka tam nav tiesību iesniegt datus.

4. pants Paziņojumi un valodas

4. pants paredz pienākumu dalībvalstīm nodrošināt, ka pakalpojumu sniedzēji ieceļ vienu vai vairākus juridiskos pārstāvjus un sniedz to kontaktinformāciju.

Paziņojumā būtu jāiekļauj arī informācija par valodu(-ām), kurā(-s) var vērsties pie pakalpojumu sniedzēja. Dalībvalsts, kurā atrodas juridiskais pārstāvis, oficiālā valoda ir pēc noklusējuma lietotā valoda. Ja valstī ir vairākas oficiālās valodas, tad pakalpojumu sniedzējs var izvēlēties vienu vai vairākas no tām. Turklāt pakalpojumu sniedzēji varēs izvēlēties papildu Savienības oficiālās valodas, kurās var vērsties visu dalībvalstu kompetentās iestādes. Tas ļaus pakalpojumu sniedzējiem izvēlēties valodu, ko izmanto, piemēram, iekšējā saziņā ar galveno mītni vai ko šobrīd bieži izmanto pieprasījumos, tādējādi nodrošinot lielāku konsekvenci un palāvību gan kompetentajām iestādēm, gan pakalpojumu sniedzējiem.

Ja pakalpojumu sniedzējs ieceļ vairākus juridiskos pārstāvjus, tas var arī paziņot apsvērumus, kas ļauj noskaidrot, pie kura no tiem būtu jāvērsas. Tie nav saistoši dalībvalstu iestādēm, taču būtu jāievēro, izņemot atbilstoši pamatotus gadījumus.

Pakalpojumu sniedzēji ir arī atbildīgi par šīs informācijas publiskošanu, piem., savā tīmekļa vietnē, un informācijas aktualizēšanu. Turklāt dalībvalstīm būtu jādara pieejama attiecīgā informācija par īpašām tīmekļa vietnēm, kas palīdz tiesu iestādēm noskaidrot pareizo adresātu.

5. pants Sankcijas

Gadījumos, kad pakalpojumu sniedzēji, kam piemērojama šī direktīva, nepilda valstu tiesību normas, kas pieņemtas saskaņā ar šo direktīvu, dalībvalstīm savos tiesību aktos būtu jāparedz proporcionālas un atturošas sankcijas, ko var uzlikt pakalpojumu sniedzējiem, ja tie neieceļ juridisko pārstāvi, kā noteikts šajā direktīvā, un nenodrošina nepieciešamās pilnvaras, līdzekļus un apstākļus, piemēram, infrastruktūru juridiskajam pārstāvim, lai tas varētu vispārīgi izpildīt valstu iestāžu lēmumus un iesniegt pieprasītos pierādījumus.

Savukārt sodi vai naudas sodi, ko uzliek, ja juridiskais pārstāvis nepilda konkrētu lēmumu, piemēram, rīkojumu konkrētā procesā, ir citu specifisku instrumentu jautājums, piemēram, Regula par Eiropas rīkojumiem elektronisko pierādījumu iesniegšanai un apķīlāšanai krimināllietās vai valstu tiesību aktiem.

6. pants Koordinācijas mehānisms

Lai nodrošinātu saskaņotu pieeju, direktīvā ir paredzēts koordinācijas mehānisms, kas balstīts uz dalībvalstu ieceltajām centrālajām iestādēm. Šis koordinācijas mehānisms ļaus dalībvalstīm apmainīties ar informāciju, paredzēt palīdzību un sadarbību savā izpildes pieejā, piem., identificējot vispiemērotāko dalībvalsti, lai ierosinātu pasākumus konkrētā neatbilstības gadījumā.

7., 8., 9. un 10. pants

Šajos pantos ir paredzēti turpmāki noteikumi par transponēšanu, ko veic dalībvalstis, Komisijas pārskatu, direktīvas stāšanos spēkā un direktīvas adresātiem. Ierosinātā direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī. Dalībvalstu rīcībā būs seši mēneši, lai transponētu ierosinātās direktīvas noteikumus valstu tiesību aktos. Komisija veiks direktīvas novērtējumu saskaņā ar Komisijas Labākas reglamentācijas pamatnostādņēm un 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma¹⁵ 22. pantu.

¹⁵ 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu; OV L 123, 12.5.2016., 1.-14. lpp.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko paredz saskaņotus noteikumus juridisko pārstāvju iecelšanai ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesā

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 53. un 62. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹⁶,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Tīklā balstītus pakalpojumus principā var sniegt no jebkuras vietas, un tam nav nepieciešama fiziska infrastruktūra, komerciāla klātbūtne vai personāls valstī, kur pakalpojumi tiek piedāvāti, vai pašā iekšējā tirgū. Tā rezultātā var būt sarežģīti piemērot un izpildīt pienākumus, kas paredzēti valstu un Savienības tiesību aktos, kuri piemērojami attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem, jo īpaši pienākumu izpildīt tiesu iestādes rīkojumu vai lēmumu. Tas īpaši attiecas uz krimināltiesībām, kur dalībvalstu iestādes saskaras ar sarežģījumiem, piegādājot, ievērojot un izpildot lēmumus, jo īpaši gadījumos, kad attiecīgos pakalpojumus sniedz no vietas, kas atrodas ārpus to teritorijas.
- (2) Ņemot to vērā, dalībvalstis ir veikušas dažādus atšķirīgus pasākumus, lai efektīvāk piemērotu un izpildītu savus tiesību aktus. Tas ietver pasākumus, kas attiecas uz vēršanos pie pakalpojumu sniedzējiem, lai iegūtu elektroniskus pierādījumus, kuriem ir nozīme kriminālprocesā.
- (3) Šim nolūkam dažas dalībvalstis ir pieņēmušas vai apsver iespēju pieņemt tiesību aktus, ar ko paredz obligātu juridisko pārstāvību savā teritorijā vairākiem pakalpojumu sniedzējiem, kuri piedāvā pakalpojumus šajā teritorijā. Šādas prasības rada šķēršļus pakalpojumu sniegšanas brīvībai iekšējā tirgū.
- (4) Neesot Savienības mēroga pieejai, pastāv būtisks risks, ka citas dalībvalstis centīsies novērst pastāvošos trūkumus, kas saistīti ar pierādījumu iegūšanu kriminālprocesā, uzliekot atšķirīgus valstu pienākumus. Tas noteikti radīs šķēršļus pakalpojumu sniegšanas brīvībai iekšējā tirgū.
- (5) Pašreizējā situācijā izrietošā juridiskā nenoteiktība ietekmē gan pakalpojumu sniedzējus, gan valstu iestādes. Ir noteikti atšķirīgi un, iespējams, pretrunīgi pienākumi pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic uzņēmējdarbību vai piedāvā pakalpojumus dažādās dalībvalstīs, tādējādi pārkāpumu gadījumā pakļaujot tos atšķirīgiem sankciju

¹⁶ OV C [...], [...], [...] lpp.

režīmiem. Šī atšķirība attiecībā uz kriminālprocesiem, visticamāk, turpinās pieaugt, jo palielinās komunikācijas un informācijas sabiedrības pakalpojumu nozīme mūsu ikdienas dzīvē un sabiedrībā. Iepriekš minētais ir šķērslis ne vien atbilstošai iekšējā tirgus darbībai, bet ietver arī problēmas Savienības brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidei un pareizai darbībai.

- (6) Lai novērstu šādu sadrumstalotību un nodrošinātu, ka uzņēmumiem, kas darbojas iekšējā tirgū, ir piemērojami vienādi vai līdzīgi pienākumi, Savienība ir pieņēmusi vairākus tiesību aktus saistītās jomās, piemēram, par datu aizsardzību¹⁷. Lai uzlabotu datu subjektu aizsardzību, Vispārīgās datu aizsardzības regulas¹⁸ noteikumi paredz pārziņiem un apstrādātājiem, kas neveic uzņēmējdarbību Savienībā, bet piedāvā preces un pakalpojumus personām Savienībā, iecelt juridisko pārstāvi vai veikt viņu uzvedības novērošanu, ciktāl viņu uzvedība notiek Savienībā, izņemot, ja apstrāde ir neregulāra, neietver īpašu kategoriju personas datu apstrādi plašā mērogā vai personas datu par sodāmību un pārkāpumiem apstrādi un ja ir maz ticams, ka tā radīs risku fizisku personu tiesībām un brīvībām, ņemot vērā apstrādes raksturu, kontekstu, apmēru un nolūkus, vai ja pārzinis ir publiska iestāde vai struktūra.
- (7) Ieviešot saskaņotus noteikumus attiecībā uz noteiktu pakalpojumu sniedzēju juridisko pārstāvību Savienībā, lai saņemtu, ievērotu un izpildītu lēmumus, ko izdevušas kompetentās iestādes dalībvalstīs ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesā, varētu novērst pakalpojumu sniegšanas brīvībai pastāvošos šķēršļus, kā arī būtu novērsta turpmāka atšķirīgu valstu pieeju piemērošana šajā sakarā. Būtu jāizveido vienādi konkurences apstākļi pakalpojumu sniedzējiem. Turklāt būtu jāveicina efektīvāka krimināltiesiskā aizsardzība brīvības, drošības un tiesiskuma kopīgajā telpā.
- (8) Attiecīgais juridiskais pārstāvis būtu ar mērķi iegūt pierādījumus krimināllietās izdoto iekšējo rīkojumu un lēmumu adresāts un tādu rīkojumu un lēmumu adresāts saskaņā ar Savienības juridiskajiem instrumentiem, kas pieņemti atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību V sadaļas 4. nodaļai. Tas ietver gan instrumentus, kas pārrobežu situācijās pieļauj rīkojumu tiešu nodošanu pakalpojumu sniedzējam, un instrumentus, kas balstīti uz tiesu iestāžu sadarbību saskaņā ar V sadaļas 4. nodaļu.
- (9) Dalībvalstis nodrošina, ka pienākums iecelt juridisko pārstāvi stājas spēkā nekavējoties, proti, sākot ar 7. pantā norādīto transponēšanas datumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri minētajā datumā piedāvā pakalpojumus Savienībā, vai tiem pakalpojumu sniedzējiem, kuri sāks piedāvāt pakalpojumus pēc transponēšanas datuma — brīdī, kad pakalpojumu sniedzēji sāk piedāvāt pakalpojumus Savienībā.
- (10) Pienākumam iecelt juridisko pārstāvi būtu jāattiecas uz pakalpojumu sniedzējiem, kuri piedāvā pakalpojumus Savienībā, proti, vienā vai vairākās dalībvalstīs. Šī direktīva

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva 95/46/EK](#) (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(ES\) 2016/679](#) (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva 2002/58/EK](#) (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(ES\) 2016/679](#) (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

nav piemērojama situācijās, kad pakalpojumu sniedzējs veic uzņēmējdarbību dalībvalsts teritorijā un piedāvā pakalpojumus tikai šīs dalībvalsts teritorijā.

- (11) Neatkarīgi no juridiskā pārstāvja iecelšanas dalībvalstīm būtu jāspēj turpināt vērsties pie pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic uzņēmējdarbību to teritorijā, vienas valsts situācijās vai pēc palīdzības pieprasījuma saņemšanas saskaņā ar juridiskiem savstarpējas tiesiskās palīdzības un savstarpējās atzīšanas krimināllietās instrumentiem.
- (12) Lai noskaidrotu, vai pakalpojumu sniedzējs piedāvā pakalpojumus Savienībā, ir nepieciešams novērtēt, vai pakalpojumu sniedzējs ļauj juridiskām vai fiziskām personām Savienībā izmantot savus pakalpojumus. Taču tiešsaistes saskarnes pieejamība pati par sevi (piemēram, pakalpojumu sniedzēja vai starpnieka tīmekļa vietnes vai e-pasta adreses un citas kontaktinformācijas pieejamība) vien nedrīkstētu būt pietiekams nosacījums šīs direktīvas piemērošanai.
- (13) Tāpat, lai noteiktu direktīvas piemērošanas jomu, būtiskai saiknei ar Savienību arī vajadzētu būt nozīmīgai. Būtu uzskatāms, ka šāda būtiska saikne ar Savienību noteikti pastāv, ja pakalpojumu sniedzējam Savienībā ir uzņēmums. Ja šāda uzņēmuma nav, būtiskas saiknes ar Savienību kritērijs būtu jānovērtē, pamatojoties uz to, vai vienā vai vairākās dalībvalstīs ir būtisks lietotāju skaits un vai darbības tiek vērstas uz vienu vai vairākām dalībvalstīm. To, vai darbības tiek vērstas uz vienu vai vairākām dalībvalstīm, var noskaidrot, ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus, tostarp tādus faktorus kā valodas lietojums vai valūta, ko parasti izmanto attiecīgajā dalībvalstī, vai iespēja pasūtīt preces vai pakalpojumus. Darbību vēršana uz kādu dalībvalsti var izrietēt arī no lietojumprogrammas ("lietotnes") pieejamības attiecīgās valsts lietotņu veikalā, no vietējās reklamēšanās vai reklamēšanās šajā dalībvalstī izmantotajā valodā vai no tādu klientu attiecību īstenošanas kā klientu apkalpošanas nodrošināšana valodā, ko galvenokārt lieto šajā dalībvalstī. Tāpat par būtisku saikni uzskata gadījumus, kad pakalpojumu sniedzējs vērš savu darbību uz vienu vai vairākām dalībvalstīm, kā paredzēts Regulas 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 17. panta 1. punkta c) apakšpunktā. No otras puses, pakalpojumu sniegšanu tikai nolūkā nodrošināt atbilstību diskriminācijas aizliegumam, kas noteikts Regulā (ES) 2018/302¹⁹, pašu par sevi nevar uzskatīt par darbību, ar ko darbības virza vai vērš uz noteiktu teritoriju Savienībā. Tie paši apsvērumi būtu jāpiemēro, nosakot, vai pakalpojumu sniedzējs piedāvā pakalpojumus dalībvalstī.
- (14) Pakalpojumu sniedzējiem, kuriem ir pienākums iecelt juridisko pārstāvi, vajadzētu būt iespējai šim nolūkam izvēlēties pastāvošu uzņēmumu dalībvalstī, kas var būt korporatīva struktūra vai filiāle, aģentūra, birojs vai galvenā atrašanās vieta vai mītne, kā arī izvēlēties vairāk nekā vienu juridisko pārstāvi. Taču uzņēmumu grupai nevajadzētu būt spiestai iecelt vairākus pārstāvjus — pa vienam katrai grupas uzņēmumu daļai. Dalībvalstu savstarpējām attiecībām, iegūstot pierādījumus kriminālprocesā, ir piemērojami dažādi instrumenti, kas pieņemti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību V sadaļas 4. nodaļu. Ņemot vērā šo "mainīgo ģeometriju", kas pastāv krimināltiesību kopīgajā telpā, ir jānodrošina, ka direktīva

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(ES\) 2018/302](#) (2018. gada 28. februāris), ar ko novērš nepamatotu ģeogrāfisko bloķēšanu un cita veida diskrimināciju klientu valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ iekšējā tirgū un groza Regulas (EK) Nr. 2006/2004 un (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK (OV L 601, 2.3.2018., 1. lpp.).

neveicina jaunas atšķirības vai šķēršļus pakalpojumu sniegšanai iekšējā tirgū, ļaujot pakalpojumu sniedzējiem, kuri piedāvā pakalpojumus to teritorijā, iecelt juridiskos pārstāvjus dalībvalstīs, kas nepiedalās attiecīgajos juridiskajos instrumentos, kuri nepilnīgi risina šo problēmu. Tāpēc dalībvalstī, kas piedalās attiecīgajos Savienības juridiskajos instrumentos, būtu jāieceļ vismaz viens pārstāvis, lai novērstu, ka vājinās šajā direktīvā paredzētās pārstāvja iecelšanas efektivitāte, un izmantotu sinerģiju, ko nodrošina juridiskais pārstāvis, lai saņemtu, ievērotu un izpildītu lēmumus un rīkojumus, kas izdoti pierādījumu iegūšanai kriminālprocesā, tostarp saskaņā ar [Regulu] vai 2000. gada Konvenciju par savstarpējo tiesisko palīdzību. Turklāt, ieceļot juridisko pārstāvi, kuru varētu izmantot arī, lai nodrošinātu atbilstību valstu juridiskajiem pienākumiem, tiek izmantota sinerģija, ko nodrošina skaidrs piekļuves punkts, lai vērstos pie pakalpojumu sniedzējiem ar mērķi iegūt pierādījumus krimināllietās.

- (15) Pakalpojumu sniedzējiem vajadzētu būt iespējai brīvi izvēlēties, kurā dalībvalstī tie ieceļ savu juridisko pārstāvi, un dalībvalstis nedrīkst ierobežot šo brīvo izvēli, piem., uzliekot pienākumu iecelt juridisko pārstāvi savā teritorijā. Taču direktīva paredz arī noteiktus ierobežojumus attiecībā uz šo pakalpojumu sniedzēju brīvo izvēli, proti, ka juridiskajam pārstāvim vajadzētu veikt uzņēmējdarbību dalībvalstī, kurā pakalpojumu sniedzējs sniedz pakalpojumus vai veic uzņēmējdarbību, kā arī pienākumu iecelt juridisko pārstāvi vienā no dalībvalstīm, kas piedalās tiesu iestāžu sadarbības instrumentos, kuri pieņemti saskaņā ar Līguma V sadaļu.
- (16) Pakalpojumu sniedzēji, kuri ir visnozīmīgākie pierādījumu iegūšanā kriminālprocesos, ir elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji un noteikti informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzēji, kuri sekmē mijiedarbību starp lietotājiem. Tāpēc direktīva būtu piemērojama abām grupām. Priekšlikumā par direktīvu, ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru kodeksu, ir definēti elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji. Tie ietver savstarpējo saziņu, piemēram, IP balss pārraidi, tūlītējo ziņojumapmaiņu un e-pasta pakalpojumus. Šeit ietverto informācijas sabiedrības pakalpojumu kategorijas ir tās, kurās datu uzglabāšana ir lietotājam sniegtā pakalpojuma noteicoša sastāvdaļa, un īpaši attiecas uz sociālajiem tīkliem, ciktāl tie nav uzskatāmi par elektronisko sakaru pakalpojumiem, tiešsaistes tirgiem, kas veicina darījumus starp to lietotājiem (piemēram, patērētājiem vai uzņēmumiem), un citiem mītināšanas pakalpojumiem, tostarp tādiem, kuros pakalpojumus sniedz ar mākoņdatošanas starpniecību. Informācijas sabiedrības pakalpojumi, kuriem datu uzglabāšana nav noteicoša sastāvdaļa, bet kam ir tikai papildinoša nozīme, piemēram, juridiski, arhitektūras, inženiertehniskie un grāmatvedības pakalpojumi, ko sniedz attālināti tiešsaistē, būtu jāizslēdz no šīs direktīvas darbības jomas, pat ja tie atbilst informācijas sabiedrības pakalpojumu definīcijai saskaņā ar Direktīvu (ES) 2015/1535.
- (17) Tādu interneta infrastruktūras pakalpojumu sniedzēji, kas saistīti ar nosaukumu un numuru piešķiršanu, piemēram, domēna nosaukumu reģistratori un reģistri un privātuma un starpnieku pakalpojumu sniedzēji, vai reģionāli interneta reģistri interneta protokola ("IP") adresēm, ir īpaši nozīmīgi attiecībā uz tādu personu noskaidrošanu, kuras ir atbildīgas par ļaunprātīgām vai apdraudētām tīmekļa vietnēm. Tie uzglabā datus, kas ir īpaši svarīgi kriminālizmeklēšanā, jo var ļaut identificēt personu vai struktūru, kas ir atbildīga par tīmekļa vietni, ko izmanto noziedzīgās darbībās, vai noziedzīgās darbībās cietušo, ja noziedznieki ir ļaunprātīgi izmantojuši apdraudētu tīmekļa vietni.
- (18) Juridiskajam pārstāvim vajadzētu spēt pakalpojumu sniedzēja vārdā izpildīt lēmumus un rīkojumus, ko tiem adresējušas dalībvalstu iestādes, un vajadzētu veikt

nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šādu rezultātu, paredzot pietiekamus līdzekļus un pilnvaras. Šādu pasākumu neesība vai to trūkums ne pakalpojumu sniedzējam, ne tā juridiskajam pārstāvim nedrīkst kalpot par pamatu, lai attaisnotu lēmumu vai rīkojumu neizpildi, kas ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā.

- (19) Pakalpojumu sniedzējiem būtu jāpaziņo dalībvalstij, kurā dzīvo vai veic uzņēmējdarbību juridiskais pārstāvis, juridiskā pārstāvja identitāte un kontaktinformācija, kā arī saistītās informācijas izmaiņas un atjauninājumi. Paziņojumā būtu jāsniedz arī informācija par valodām, kurās var vērsties pie juridiskā pārstāvja, un tām būtu jāietver vismaz viena no tās dalībvalsts oficiālajām valodām, kurā dzīvo vai veic uzņēmējdarbību juridiskais pārstāvis, bet var ietvert arī citas Savienības valodas, piemēram, galvenās mītnes valsts valodu. Ja pakalpojumu sniedzējs ieceļ vairāk nekā vienu juridisko pārstāvi, tas var arī paziņot apsvērumus, kas ļauj noskaidrot, pie kura no tiem būtu jāvērsas. Šie apsvērumi nav saistoši dalībvalstu iestādēm, taču tie būtu jāievēro, izņemot atbilstoši pamatotus gadījumus. Pakalpojumu sniedzējam visa šī informācija, kam ir īpaša nozīme dalībvalstu iestādēm, būtu jādara publiski pieejama, piemēram, tīmekļa vietnē tādā veidā, kas ir pielīdzināms vispārējas informācijas pieejamības prasībām saskaņā ar 5. panta prasībām Direktīvā 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū²⁰ (Direktīva par elektronisko tirdzniecību). Pakalpojumu sniedzējiem, uz ko attiecas Direktīva par elektronisko tirdzniecību, 3. panta 3. punkts papildina, nevis aizstāj šīs prasības. Turklāt dalībvalstīm būtu arī jāpublicē attiecīgā informācija par savu valsti īpaši paredzētā e-Tiesiskuma portāla vietnē, lai atvieglotu koordinēšanu starp dalībvalstīm un lai citas dalībvalsts iestādes varētu izmantot juridisko pārstāvi.
- (20) Par to, ka nav ievērots pienākums iecelt juridisko pārstāvi un paziņot un padarīt publiski pieejamu informāciju, kas ar to ir saistīta, būtu jāpiemēro efektīvas, samērīgas un atturošas sankcijas. Sankcijas nekādā gadījumā nedrīkst paredzēt pakalpojumu sniegšanas pastāvīgu vai īslaicīgu aizliegumu. Dalībvalstīm būtu jākoordinē to izpildes pasākumi, ja pakalpojumu sniedzējs piedāvā pakalpojumus vairākās dalībvalstīs. Lai nodrošinātu saskaņotu un samērīgu pieeju, ir paredzēts koordinācijas mehānisms. Komisijai pēc nepieciešamības ir jāsekmē šāda koordinēšana, taču tā ir jāinformē par pārkāpumu gadījumiem. Šī direktīva neregulē līgumiskas vienošanās par uzlikto sankciju finansiālo seku nodošanu vai novirzīšanu starp pakalpojumu sniedzējiem un juridiskajiem pārstāvjiem.
- (21) Šī direktīva neskar iestāžu izmeklēšanas pilnvaras civilprocesos vai administratīvajos procesos, tostarp gadījumus, kad šādu procesu rezultātā var piemērot sankcijas.
- (22) Lai nodrošinātu direktīvas konsekvētu piemērošanu, būtu jāievieš papildu koordinācijas mehānismi starp dalībvalstīm. Šai nolūkā dalībvalstīm būtu jāieceļ centrālā iestāde, kas var sniegt citu valstu centrālajām iestādēm informāciju un palīdzību direktīvas piemērošanā, jo īpaši gadījumos, kad tiek apsvērti izpildes pasākumi saskaņā ar direktīvu. Šim koordinācijas mehānismam būtu jānodrošina, ka attiecīgās dalībvalstis ir informētas par dalībvalsts nodomu uzsākt izpildes pasākumus. Turklāt dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka centrālās iestādes var palīdzēt cita citai šādos apstākļos un attiecīgos gadījumos savstarpēji sadarboties. Sadarbība starp centrālām

²⁰

Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva 2000/31/EK](#) (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību iekšējā tirgū (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.).

iestādēm izpildes pasākumu gadījumā var ietvert izpildes pasākumu koordinēšanu starp kompetentajām iestādēm dažādās dalībvalstīs. Izpildes pasākumu koordinēšanai centrālās iestādes attiecīgos gadījumos iesaista arī Komisiju. Koordinācijas mehānisma pastāvēšana neskar atsevišķas dalībvalsts tiesības piemērot sankcijas pakalpojumu sniedzējiem, kuri nepilda direktīvā paredzētos pienākumus. Centrālo iestāžu iecelšana un informācijas publicēšana par tām atvieglos pakalpojumu sniedzējiem paziņošanu par juridiskā pārstāvja iecelšanu un kontaktinformāciju dalībvalstī, kurā dzīvo vai veic uzņēmējdarbību juridiskais pārstāvis.

- (23) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi, proti, novērst šķēršļus pakalpojumu sniegšanas brīvībai pierādījumu iegūšanas kriminālprocesā kontekstā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, taču šādu pakalpojumu bezrobežu būtības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (24) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. panta 2. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju²¹, kas (...) sniedza savu atzinumu²².
- (25) Komisijai būtu jāveic šīs direktīvas novērtējums, ņemot vērā piecus kritērijus, proti, lietderīgumu, efektivitāti, būtiskumu, saskaņotību un ES pievienoto vērtību, un būtu jāsniedz pamats iespējamu turpmāku pasākumu ietekmes novērtējumiem. Novērtējums būtu jāveic pēc pieciem gadiem kopš stāšanās spēkā, lai varētu apkopot pietiekami daudz datu par īstenošanu praksē. Informācija būtu jāapkopo regulāri, lai varētu veikt pamatotu šīs direktīvas novērtējumu,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šī direktīva paredz noteikumus par noteiktu pakalpojumu sniedzēju juridisko pārstāvību Savienībā, lai saņemtu, ievērotu un izpildītu dalībvalstu kompetento iestāžu izdotus lēmumus un rīkojumus ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesā.
2. Dalībvalstis 1. punkta izpildes nolūkā nedrīkst pakalpojumu sniedzējiem, uz ko attiecas šī direktīva, noteikt pienākumus papildus tiem, kas izriet no šīs direktīvas.
3. Šī direktīva neskar valstu iestāžu pilnvaras saskaņā ar Savienības un valstu tiesību aktiem 1. punkta izpildes nolūkā vērsties pie pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic uzņēmējdarbību to teritorijā.
4. Šī direktīva ir piemērojama pakalpojumu sniedzējiem, kā noteikts 2. panta 2. punktā, kuri piedāvā savus pakalpojumus Savienībā. Tā nav piemērojama situācijās, kad šie pakalpojumu sniedzēji veic uzņēmējdarbību vienas dalībvalsts teritorijā un piedāvā pakalpojumus tikai šīs dalībvalsts teritorijā.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(EK\) Nr. 45/2001](#) (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

²² OV C [...], [...], [...] lpp.

2. pants *Definīcijas*

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “juridiskais pārstāvis” ir juridiska vai fiziska persona, ko rakstiski iecēlis pakalpojumu sniedzējs, piemērojot 1. panta 1. punktu, 3. panta 1. punktu, 3. panta 2. punktu un 3. panta 3. punktu;
- (2) “pakalpojumu sniedzējs” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kura sniedz vienu vai vairāku šādu kategoriju pakalpojumus:
 - (a) elektronisko sakaru pakalpojums, kā noteikts [Direktīvas, ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru kodeksu] 2. panta 4. punktā;
 - (b) informācijas sabiedrības pakalpojumi, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/1535²³ 1. panta 1. punkta b) apakšpunktā, attiecībā uz kuriem datu glabāšana nav lietotājiem sniegtā pakalpojuma pamatelements, tie ietver sociālos tīklus, tiešsaistes tirgus, kas sekmē darījumus starp to lietotājiem, un citus mitināšanas pakalpojumu sniedzējus;
 - (c) interneta domēna nosaukumu un IP numerācijas pakalpojumu sniedzēji, domēna nosaukumu reģistri, domēna nosaukumu reģistratori un saistītie privātuma un starpnieku pakalpojumi;
- (3) “pakalpojumu piedāvāšana dalībvalstī” ir
 - (a) iespēja juridiskām vai fiziskām personām dalībvalstī izmantot 2. punktā minētos pakalpojumus un
 - (b) būtiska saikne ar a) apakšpunktā minēto dalībvalsti;
- (4) “uzņēmējdarbības veikšana” ir faktiskā saimnieciskās darbības veikšana uz nenoteiktu laiku, izmantojot stabilu infrastruktūru, no kuras tiek veikta pakalpojumu sniegšanas darbība, vai stabila infrastruktūra, no kuras tiek pārvaldīta darījumdarbība;
- (5) “grupa” ir grupa, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/849²⁴ 3. panta 15. punktā;

3. pants *Juridiskais pārstāvis*

1. Dalībvalstis, kurās pakalpojumu sniedzējs, kas piedāvā pakalpojumus Savienībā, veic uzņēmējdarbību, nodrošina, ka tas ieceļ vismaz vienu juridisko pārstāvi Savienībā, lai tas saņemtu, ievērotu un izpildītu lēmumus un rīkojumus, kurus izdevušas dalībvalstu kompetentās iestādes ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesā. Juridiskais pārstāvis dzīvo vai veic uzņēmējdarbību vienā no dalībvalstīm, kurā pakalpojumu sniedzējs veic uzņēmējdarbību vai piedāvā pakalpojumus.

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva \(ES\) 2015/1535](#) (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV L 241, 17.9.2015., 1. lpp.).

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva \(ES\) 2015/849](#) (2015. gada 20. maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK (OV L 141, 5.6.2015., 73. lpp.).

2. Ja pakalpojumu sniedzējs neveic uzņēmējdarbību Savienībā, dalībvalstis nodrošina, ka šāds pakalpojumu sniedzējs, kurš piedāvā pakalpojumus tās teritorijā, iecel vismaz vienu juridisko pārstāvi Savienībā, lai tas saņemtu, ievērotu un izpildītu lēmumus un rīkojumus, ko izdevušas dalībvalstu kompetentās iestādes ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesā. Juridiskais pārstāvis dzīvo vai veic uzņēmējdarbību vienā no dalībvalstīm, kurā pakalpojumu sniedzējs piedāvā pakalpojumus.
3. Attiecībā uz lēmumu un rīkojumu, ko pierādījumu iegūšanas kriminālprocesā nolūkos izdevušas dalībvalstu kompetentās iestādes saskaņā ar Savienības juridiskiem instrumentiem, kas pieņemti atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību V sadaļas 4. nodaļai, dalībvalstis, kas piedalās šajos juridiskajos instrumentos, nodrošina, ka pakalpojumu sniedzēji, kuri piedāvā pakalpojumus to teritorijā, iecel vismaz vienu pārstāvi vienā no tām. Juridiskais pārstāvis dzīvo vai veic uzņēmējdarbību vienā no dalībvalstīm, kurā pakalpojumu sniedzējs piedāvā pakalpojumus.
4. Pakalpojumu sniedzēji var iecelt papildu juridiskos pārstāvjus, kuri dzīvo vai veic uzņēmējdarbību citās dalībvalstīs, tostarp tajās, kurās pakalpojumu sniedzēji piedāvā pakalpojumus. Pakalpojumu sniedzēji, kuri ir daļa no grupas, var kopīgi iecelt vienu juridisko pārstāvi.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetento iestāžu pieņemtie lēmumi un rīkojumi, lai iegūtu pierādījumus kriminālprocesā, tiek adresēti juridiskajam pārstāvim, kuru šim nolūkam ir iecēlis pakalpojumu sniedzējs. Pārstāvim uztic saņemt, ievērot un izpildīt šos lēmumus un rīkojumus attiecīgā pakalpojumu sniedzēja vārdā.
6. Šai nolūkā dalībvalstis nodrošina, ka juridiskais pārstāvis, kurš dzīvo vai veic uzņēmējdarbību to teritorijā, saņemot šos lēmumus un rīkojumus, sadarbojas ar kompetentajām iestādēm saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu.
7. Dalībvalstis nodrošina, ka pakalpojumu sniedzēji, kuri veic uzņēmējdarbību vai piedāvā pakalpojumus to teritorijā, piešķir saviem juridiskajiem pārstāvjiem nepieciešamās pilnvaras un līdzekļus, lai varētu ievērot šos lēmumus un rīkojumus.
8. Dalībvalstis nodrošina, ka iecelto juridisko pārstāvi var saukt pie atbildības, ja tas, saņemot lēmumus un rīkojumus, nepilda pienākumus, kas izriet no piemērojamā tiesiskā regulējuma, neskarot atbildību un tiesiskas darbības, ko varētu ierosināt pret pakalpojumu sniedzēju. Jo īpaši atbilstošu iekšējo procesu trūkums starp pakalpojumu sniedzēju un juridiskajiem pārstāvjiem nav uzskatāms par pamatojumu šo pienākumu nepildīšanai.
9. Dalībvalstis nodrošina, ka pienākums iecelt juridisko pārstāvi stājas spēkā, sākot ar 7. pantā norādīto transponēšanas datumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri minētajā datumā piedāvā pakalpojumus Savienībā, vai tiem pakalpojumu sniedzējiem, kuri sāks piedāvāt pakalpojumus pēc direktīvas transponēšanas datuma — brīdī, kad pakalpojumu sniedzēji sāk piedāvāt pakalpojumus Savienībā.

4. pants

Paziņojumi un valodas

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pēc juridiskā pārstāvja iecelšanas saskaņā ar 3. panta 1., 2. un 3. punktu pakalpojumu sniedzēji, kuri veic uzņēmējdarbību vai piedāvā pakalpojumus to teritorijā, rakstiski paziņo dalībvalsts, kurā dzīvo vai veic uzņēmējdarbību juridiskais pārstāvis, centrālajai iestādei par juridiskā pārstāvja iecelšanu un kontaktinformāciju, kā arī jebkādas tā izmaiņas.

2. Paziņojumā norāda Savienības oficiālā(-s) valoda(-s), kas minēta(-s) Regulā 1/58 un kurā(-s) var vērsties pie juridiskā pārstāvja. Tas ietver vismaz vienu no tās dalībvalsts oficiālajām valodām, kurā dzīvo vai veic uzņēmējdarbību juridiskais pārstāvis.
3. Ja pakalpojumu sniedzējs ieceļ vairākus pārstāvjus, paziņojumā norāda Savienības vai dalībvalsts oficiālā(-s) valoda(-s), kurās iespējams sazināties, kā arī citus apsvērumus, lai noskaidrotu atbilstošo juridisko pārstāvi, pie kura jāvērsas. Atbilstīgi pamatotos gadījumos dalībvalstu iestādes var atkāpties no šiem apsvērumiem.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka pakalpojumu sniedzējs padara publiski pieejamu informāciju, kas tām paziņota saskaņā ar šo pantu. Dalībvalstis publicē šādu informāciju īpaši paredzētā e-Tiesiskuma portāla lapā.

5. pants *Sankcijas*

1. Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs direktīvas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētās sankcijas ir efektīvas, samērīgas un atturošas.
2. Dalībvalstis līdz 7. pantā noteiktajam datumam dara zināmus minētos noteikumus un pasākumus Komisijai un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē. Tāpat dalībvalstis katru gadu informē Komisiju par neatbilstīgiem pakalpojumu sniedzējiem un attiecīgajiem izpildes pasākumiem, kas pret tiem ir vērsti.

6. pants *Koordinācijas mehānisms*

1. Dalībvalstis ieceļ centrālo iestādi vai, ja to paredz tiesību sistēma, vairāk nekā vienu centrālo iestādi, lai nodrošinātu šīs direktīvas konsekvētu un samērīgu piemērošanu.
2. Dalībvalstis informē Komisiju par iecelto centrālo iestādi vai centrālajām iestādēm, kas minētas 1. punktā. Komisija nosūta iecelto centrālo iestāžu sarakstu dalībvalstīm. Tāpat Komisija padara publiski pieejamu iecelto centrālo iestāžu sarakstu, lai sekmētu pakalpojumu sniedzēju paziņojumus dalībvalstīm, kurās dzīvo vai veic uzņēmējdarbību juridiskais pārstāvis.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka centrālās iestādes cita citai nodod atbilstošo informāciju un savstarpēji palīdz, lai konsekventi un samērīgi piemērotu šo direktīvu. Informācijas nodošana un savstarpējā palīdzība īpaši attiecas uz izpildes pasākumiem.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka centrālās iestādes savstarpēji sadarbojas un attiecīgā gadījumā sadarbojas ar Komisiju, lai konsekventi un samērīgi piemērotu šo direktīvu. Sadarbība īpaši attiecas uz izpildes pasākumiem.

7. pants *Transponēšana*

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais sešu mēnešu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

2. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.
3. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to valsts tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

8. pants
Novērtēšana

Ne vēlāk kā [5 gadi pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] Komisija veic direktīvas novērtējumu un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par direktīvas piemērošanu, ietverot novērtējumu par nepieciešamību paplašināt tās darbības jomu. Attiecīgajā gadījumā ziņojumam pievieno priekšlikumus par šīs direktīvas grozījumiem. Novērtējumu veic saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma vadlīnijām. Dalībvalstis Komisijai dara zināmu visu informāciju, kas vajadzīga minētā ziņojuma sagatavošanai.

9. pants
Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

10. pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Strasbūrā,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*